

Den danske Brigade i Sverige 1943-1945 - Ordenspolitiafdelingen

Indledning

På mange måder var Politiets situation efter 19. september 1944 at sammenligne med Hærens og Søværnets efter 29. august 1943. Situationen var dog endnu værre for politifolkene vedkommende, idet man fra tysk side søgte at arrestere samtlige politifolk, for siden at sende dem til koncentrationslejre i Tyskland. Det lykkedes dog en del politifolk at flygte til Sverige.

I forvejen befandt der sig omkring 150 politifolk i Sverige, hovedsagelig fra Ordenspolitiet. Af disse havde 43 meldt sig til Brigaden, mens resten var beskæftiget i ”flygtningesamfundet”.

Efter den 19. september kom antallet af flygtede politifolk op på godt 250 mand. Brigaden forventede, at politifolkene ville melde sig til tjeneste her, men det skete ikke, tværtimod.

Grunden hertil var, at det overvejedes at etablere en selvstændig ordenspolitienhed. Disse overvejelser gav anledning til forskellig uro på de indre politiske linier, hvor de etablerede organisationer, herunder Brigaden, ikke så med velvilje på oprettelsen af en selvstændig organisation. En skrivelse fra den konstituerede danske statsminister, Vilhelm Buhl, tilve-jebragt via Efterretningssektionens chef, oberstløjtnant Nordentoft, satte en effektiv stopper for videre planer.

Roen kunne igen sænkede sig over de ophidsede gemytter og Ordenspolitiafdelingen så dagens lys i 22. oktober 1944.

Ordenspolitiafdelingen

Ordenspolitiafdelingen bestod af:

- Chef med kommandogruppe (38) bestående af: Stab, ordonnansgruppe og håndværkergruppe
- 2 halvkommandoer bestående af: Fører med hjælpere (10), 3 delinger á 4 grupper á 6 mand (72).

Politikommisær Ejnar Kelnæs blev chef for afdelingen, der samledes i forlægningen i Ryds Brunn.

Øvelse i visitering.
Fra Kilde 3.

Uniformen bestod af drejlstøj samt øvrig militær udrustning på linie med Brigadens enheder. I politifunktionsudrustningen indgik knebel og håndjern. Befalingsmændene var yderligere udrustet med kik-kert, kompas og korttaske.

Hver mand var bevæbnet med maskinpistol og pistol; hver deling havde desuden 10 geværer. Afdelingen disponerede over håndgranater, røgmateriel, tåregasbomber, sprængmidler mv.

Fra starten var uddannelsen lagt an på rent politimæssige færdigheder, men fik efterhånden et mere militært tilsnit.

Man måtte regne med at blive indsat i anden linie, efter Brigadens enheder havde passeret et område. Egentlige kamphandlinger kunne derfor blive nødvendige, f.eks. nedkæmpning af mindre tyske styrker i et hus eller rensning af ejendomme og kvarterer, som de militære enheder havde passeret forbi.

Anholdelser af Schalburgfolk og HIPO-folk, der sandsynligvis ville sætte sig til modværge, skulle også foretages af Politiet.

Afslutningen

Ordenspolitiafdelingen forblev i Ryds Brunn, da Brigadens øvrige blev samlet i Skåne (Häckeberga) og den 4. maj 1945 klokken 23.45 indløb følgende melding fra Stockholm:

”Ordre foreligger fra Danmark til så vidt muligt at være med de danske styrker i Helsingør klokken 08.00 den 5. ds. (klokken 07.00 svensk tid). Den svenske statsminister har givet tilsagn om, at dette søges fuldført. Ordenspolitiet gør klar til afmarch til Helsingborg. Fornødne transportmidler til motortransport rekvireres snarest ved 1. Militärområde. Ankomst skal tilstræbes til Helsingborg klokken 06.00. Melding snarest til Brigadestaben, når styrken er klar til afmarch, og derefter afmarchordre.”

I overensstemmelse med sin bestemmelse blev Ordenspolitiafdelingen dog først overført til Helsingør den 6. maj 1945.

Den danske Brigade i Sverige 1943-1945 - Ordenspolitiafdelingen

I København blev der holdt en parade for Rigspolitichefen og siden for general Knudtzon, der hermed tog afsked med Ordenspolitiafdelingen.

Styrken forblev samlet, som udrykningskommando, under Rigspolitichefens direkte kommando, og dele af styrken blev udkommanderet til razziaer i blandt andet Haslev, Hillerød, København, Ringsted og Korsør.

Yderligere udførte styrken forskellige bevogtningsopgaver og afspærringsopgaver. Til sidst nævnte hørte blandt andet Amalienborg Slotsplads første gang Garden trak op og siden da Montgomery besøgte København.

Den 16. august 1945 blev Ordenspolitiafdelingen opløst og personalet kunne vende tilbage til deres tjenestesteder.

Politiets vagtstyrke ved Amalienborg overtages af Den kongelige Livgarde. Samtidigt glansbillede, venligst udlånt af Gert Strande Sørensen.

Kilder

1. *Den danske Brigade* redigeret af Niels Grunnet og Bent Demer, H. Hirschsprungs Forlag, København 1945.
2. *1½ år med Den Danske Brigade* af oberstløjtnant P.A. F. Norup (brigadens stabschef), Militær Tidsskrift 1947, side 271-308 og 353-406.
3. *Brigaden - Den danske Brigade i Sverige 1943-1945* af Knud J.V. Jespersen, Gyldendal, København 1993, ISBN 87-00-14924-1.

Per Finsted

Indøvelse af polititaktik i forlægningsen Håtunaholm. Fra Kilde 3.

Brigadens lette bataljoner indøvede også såkaldt polititaktik, således at de kunne indsættes ved optøjer og lignende.

Engagementet i denne del af uddannelsen var, selvom billedet måske kan tyde på det modsatte, ikke stor, men den blev oplevet som et velkomment afbræk i den hårde og intensive feltuddannelse.